

KOMISJA
EUROPEJSKA

Bruksela, dnia 4.1.2022 r.
COM(2022) 4 final

2021/0438 (COD)

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii

{SWD(2022) 1 final}

UZASADNIENIE

1. KONTEKST WNIOSKU

• Przyczyny i cele wniosku

W ostatnich latach Republika Mołdawii borykała się z wieloma problemami, w tym gospodarczymi i politycznymi. Pojawienie się w 2020 r. pandemii COVID-19 oraz susza, która dotknęła ten kraj latem, miały bardzo niekorzystny wpływ na wzrost gospodarczy: PKB zmalał o 7 %. Jest to największa recesja od czasu światowego kryzysu finansowego. Skutki pogorszenia koniunktury gospodarczej zostały spotęgowane przez przedłużający się kryzys polityczny, który nastąpił po wyborach prezydenckich w listopadzie 2020 r., a ostatecznie zakończył się dzięki wyborom parlamentarnym w lipcu 2021 r. Od sierpnia, kiedy to przejął władzę nowy pro-reformatorski rząd, wszystkie siły polityczne w Mołdawii (w tym prezydent, rząd i parlament) działają harmonijnie, wspierając wspólny ambitny program reform, który koncentruje się na kluczowych obszarach polityki, takich jak reformy sektora wymiaru sprawiedliwości, dobre rządy i walka z korupcją.

Pomimo tego wznowionego impulsu politycznego i silnego zaangażowania na rzecz wdrożenia reform Mołdawia nadal stoi przed poważnymi wyzwaniami dotyczącymi kwestii takich jak sprawowanie rządów, korupcja, ograniczone zdolności administracyjne oraz niedawny kryzys energetyczny, który jeszcze bardziej zdestabilizował gospodarczo Mołdawię i zmusił to państwo do podjęcia trudnych negocjacji z Gazpromem (nową umowę o dostawy gazu podpisano w dniu 29 października).

W tej sytuacji oraz w związku z utrzymującymi się znacznymi potrzebami finansowymi Mołdawii, której luka w finansowaniu zewnętrznym szacowana jest na 1,2 % PKB w 2022 r., w dniu 19 listopada 2021 r. rząd tego państwa zwrócił się do UE o nową pomoc makrofinansową. Nastąpiło to po zawarciu z MFW porozumienia na szczeblu roboczym (które ogłoszono w dniu 21 października 2021 r.) w sprawie trzyletniego Rozszerzonego Mechanizmu Kredytowego/instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego w wysokości 564 mln USD.

W kontekście przywrócenia stabilności politycznej w Mołdawii Komisja dokonała szczegółowej oceny sytuacji polityczno-gospodarczej w tym państwie i przedkładała Parlamentowi Europejskiemu i Radzie wniosek o udostępnienie Republice Mołdawii nowej pomocy makrofinansowej w wysokości 150 mln EUR, w tym 120 mln EUR w formie pożyczek, a 30 mln EUR w formie dotacji.

Proponowana pomoc makrofinansowa pomoże Mołdawii pokryć część jej pozostających do zaspokojenia potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego, których wysokość jest szacowana na 480 mln USD, w kontekście nowego programu MFW na lata 2021–2025.

Wypłata nastąpiłaby w trzech transzach, przy czym udostępnienie każdej z nich, w tym transzy pierwszej, będzie ściśle uzależnione od osiągnięcia odpowiednich postępów we wdrażaniu zarówno programu MFW, jak i szeregu dodatkowych środków z zakresu polityki, które zostaną uzgodnione między Komisją a władzami i wskazane w protokole ustaleń. Protokół ustaleń będzie prawdopodobnie dotyczyć przede wszystkim reform politycznych służących odzyskiwaniu mienia w związku z oszustwem bankowym z 2014 r., kontynuacji reform zarządzania finansami publicznymi, reformy sektora wymiaru sprawiedliwości, sektora energetycznego i całego otoczenia biznesowego. Oczekuje się, że realizacja proponowanej operacji będzie przebiegać równolegle ze wsparciem w ramach operacji budżetowych finansowanym z Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR).

Zgodnie z dokumentem roboczym służb Komisji towarzyszącym niniejszemu wnioskowi Komisja uważa – opierając się również na ocenie sytuacji politycznej dokonanej przez Europejską Służbę Działań Zewnętrznych – że spełniono polityczne i ekonomiczne warunki wstępne proponowanej operacji pomocy makrofinansowej.

- **Kontekst ogólny**

Pomimo znacznego ożywienia gospodarczego, które pojawiło się po głębokiej recesji z 2020 r., perspektywy makroekonomiczne Mołdawii są nadal niepewne. Zagraża im między innymi utrzymująca się trudna sytuacja pandemiczna (wzrost liczby przypadków COVID-19 przy stosunkowo niskim wskaźniku wyszczepienia, który do początku grudnia 2021 r. nie przekraczał 30 %), a także niedawny kryzys gazowy, który naraził Mołdawię na dodatkowe obciążenia finansowe. Trudności te dokładają się do poważnych słabości strukturalnych, w szczególności ograniczonych zdolności administracyjnych, konieczności poprawy zarządzania oraz trwającej walki z korupcją.

Po gwałtownym, spowodowanym pandemią pogorszeniu koniunktury w 2020 r. w pierwszym półroczu 2021 r. odnotowano znaczne ożywienie gospodarcze. PKB wzrósł wówczas wprawdzie o 11,5 %, ale duża część tego wzrostu wynika z efektu niskiej bazy. Prognozuje się, że w drugiej połowie roku nastąpi spowolnienie wzrostu gospodarczego, któremu będzie towarzyszyć wyższa inflacja i mniejsze spożycie gospodarstw domowych. W tym kontekście MFW i Bank Światowy zakładają, że gospodarka wzrośnie na przestrzeni całego roku ogółem o około 7 %, a w przyszłym roku skurczy się o 4,5 % PKB.

Po znacznej dezinflacji odnotowanej rok wcześniej, w 2021 r. nastąpiło silne odbicie inflacji: w październiku stopa inflacji mierzonej wskaźnikiem cen konsumpcyjnych osiągnęła poziom 8,8 %, znacznie przekraczając stopę docelową wyznaczoną przez Narodowy Bank Mołdawii na poziomie 5 % +/- 1,5 p.p. Za ten wzrost inflacji odpowiadają głównie rosnące ceny żywności i energii. W odpowiedzi na wysoką presję inflacyjną w tym roku bank centralny podwyższył kilkakrotnie podstawową stopę procentową: w październiku wynosiła ona 5,5 %. Narodowy Bank Mołdawii prognozuje, że w pierwszym półroczu 2022 r. stopa inflacji będzie dwucyfrowa i wyniesie maksymalnie 15 %; przyjmuje się, że ta wysoka inflacja będzie mieć częściowo charakter przejściowy, ale może ona również prowadzić do dalszego zaostrzania kursu polityki pieniężnej.

W związku z lepszymi perspektywami wzrostu gospodarczego i wyższymi dochodami podatkowymi rząd zmienił we wrześniu ustawę o budżecie państwa: obecnie przyjęto w niej niższy deficyt wynoszący 5,1 % PKB, podczas gdy na początku 2021 r. zakładano deficyt na poziomie 6,7 % PKB. Biorąc jednak pod uwagę trwający kryzys energetyczny oraz planowane przez rząd wprowadzenie nowych środków kompensacyjnych mających chronić konsumentów znajdujących się w najtrudniejszej sytuacji, spodziewane jest pogorszenie sytuacji budżetowej Mołdawii w przyszłym roku. Według budżetu państwa na 2022 r., który przedstawiono parlamentowi w dniu 25 listopada, deficyt budżetowy wzrośnie w przyszłym roku do 6 % PKB, co stanowi wysoki poziom w porównaniu ze średnimi deficytami, jakie odnotowywano w Mołdawii w przeszłości, a w latach 2015–2019 deficyt ten wynosił niespełna 2 % PKB. Prognozowany jest wzrost wydatków o 7,6 mld lei, natomiast dochody zwiększą się o 4,2 mld lei, m.in. dzięki większym wpływom z VAT.

W świetle tego wzrostu wydatków – i pomimo dodatkowej pomocy partnerów międzynarodowych służącej złagodzeniu skutków wzrostu cen energii – prognozowany jest dosyć znaczący wzrost długu publicznego Mołdawii, który przekroczy 40 % PKB w średnim okresie, podczas gdy w 2019 r., czyli przed recesją wywołaną pandemią i kryzysem gazowym, wynosił on około 28 % PKB.

Deficyt obrotów bieżących zmniejszył się w 2020 r. do 6,6 % PKB, ale w pierwszym półroczu 2021 r. wzrósł do 14 % PKB w ujęciu rok do roku, co sprawiło, że bilans płatniczy Mołdawii znalazł się ponownie pod presją. Zgodnie z prognozami MFW do końca bieżącego roku deficyt obrotów bieżących sięgnie 1,5 mld USD (około 11 % PKB), co stanowi niemal dwukrotny wzrost w porównaniu z ubiegłym rokiem. Przyczynił się do tego w znacznym stopniu duży wzrost zarówno przywozu, jak i wywozu w 2021 r. Między styczniem a wrześniem wywóz wzrósł o 21,1 % w porównaniu z tym samym okresem w 2020 r., a tempo wzrostu przywozu było jeszcze większe i wyniosło 31,7 %.

Rezerwy walutowe Mołdawii okazały się stabilne podczas całego okresu trwania pandemii w 2020 r., a w 2021 r. zwiększyły się; ich poziom pozostawał wysoki w porównaniu ze standardami historycznymi i wynosił 4 mld USD na koniec września. Rezerwy w tej wysokości są wystarczające do pokrycia kosztów przywozu przez 8 miesięcy; w dużej mierze odzwierciedlają one przydział specjalnych praw ciągnięcia (SDR) w wysokości 236 mln USD, którego dokonał w sierpniu MFW w ramach swojej globalnej odpowiedzi na kryzys związany z COVID-19.

- **Spójność z przepisami obowiązującymi w tej dziedzinie polityki**

Wcześniejsza decyzja nr 701/2020/UE w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii (w ramach pakietu pomocy makrofinansowej na rzecz krajów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w kontekście pandemii COVID-19) w wysokości 100 mln EUR w formie pożyczek została przyjęta przez Parlament Europejski i Radę w dniu 25 maja 2020 r. Pomoc ta została wypłacona w całości w latach 2020-2021.

- **Spójność z innymi politykami Unii**

UE i Republika Mołdawii rozwinęły na przestrzeni lat bliskie stosunki polityczne i gospodarcze, które zwieńczyło zawarcie układu o stowarzyszeniu (obejmującego DCFTA). Układ ten został podpisany w dniu 27 czerwca 2014 r., wszedł w pełni w życie w dniu 1 lipca 2016 r. i zawiera wykaz priorytetów wspólnych prac. Ostatni program stowarzyszeniowy na lata 2017–2019 przedłużono o jeden rok (ze względu na ubiegłoroczną pandemię) i obecnie przygotowywany jest nowy program obejmujący lata 2021–2027.

Więzi gospodarcze Mołdawii z UE także są dobrze rozwinięte. Największym partnerem handlowym Mołdawii pozostaje UE, na którą przypadało 52 % łącznej wymiany handlowej tego państwa w 2020 r. (ok. 67 % łącznego wywozu i 45 % łącznego przywozu Mołdawii), drugim co do wielkości partnerem handlowym jest Rosja (9 %), a trzecim są Chiny (8 %).

Kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa kwalifikują się do pomocy makrofinansowej (o ile spełniają określone warunki). Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby uzupełnienie dotacji udostępnianych w ramach ISWMR i innych programów UE, a w szczególności warunków przewidzianych w ramach pakietów wsparcia budżetowego wdrażanych przez UE. Wspierając przyjęcie przez władze Mołdawii odpowiednich ram na potrzeby polityki makroekonomicznej i reform strukturalnych, pomoc makrofinansowa Unii zwiększy wartość dodaną i efektywność ogółu interwencji finansowych UE, m.in. za pośrednictwem innych instrumentów finansowych.

2. PODSTAWA PRAWNA, POMOCNICZOŚĆ I PROPORCJONALNOŚĆ

- **Podstawa prawna**

Podstawę prawną niniejszego wniosku stanowi art. 212 TFUE.

- **Pomocniczość (w przypadku kompetencji niewyłącznych)**

Wniosek jest zgodny z zasadą pomocniczości, gdyż cel przywrócenia krótkoterminowej stabilności makroekonomicznej w Republice Mołdawii nie może zostać osiągnięty w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, natomiast możliwe jest jego lepsze osiągnięcie na poziomie Unii Europejskiej. Głównymi tego przyczynami są ograniczenia budżetowe na szczeblu krajowym oraz konieczność ścisłej koordynacji między darczyńcami celem zmaksymalizowania zakresu i skuteczności pomocy.

- **Proporcjonalność**

Wniosek jest zgodny z zasadą proporcjonalności: ogranicza się on do minimum koniecznego do osiągnięcia celu, jakim jest krótkoterminowa stabilność makroekonomiczna, i nie wykracza poza to, co jest niezbędne do osiągnięcia tego celu.

Jak ustaliła Komisja w oparciu o szacunki dokonane przez MFW w kontekście instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego, kwota proponowanej nowej pomocy makrofinansowej odpowiada 36 % szacowanych pozostających do pokrycia potrzeb finansowych w latach 2021–2025. Jest to zgodne ze standardowymi praktykami w zakresie podziału obciążeń w ramach operacji pomocy makrofinansowej (według konkluzji Rady ECOFIN z dnia 8 października 2002 r. górny pułap w przypadku państwa, z którym zawarto układ o stowarzyszeniu, wynosi 60 %), biorąc pod uwagę pomoc zadeklarowaną Mołdawii przez innych darczyńców dwustronnych i wielostronnych.

- **Wybór instrumentu**

Finansowanie typu *project finance* lub pomoc techniczna nie byłyby odpowiednim ani wystarczającym narzędziem realizacji zakładanych celów makroekonomicznych. Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na złagodzeniu ograniczeń w zakresie finansowania zewnętrznego oraz na wsparciu budowy stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych ram dla reform strukturalnych. Poprzez pomoc w ustanowieniu właściwych ogólnych ram polityki pomoc makrofinansowa może zwiększyć skuteczność działań finansowanych w Mołdawii w ramach innych, bardziej ukierunkowanych instrumentów finansowych UE.

3. WYNIKI OCEN EX POST, KONSULTACJI Z ZAINTERESOWANYMI STRONAMI I OCEN SKUTKÓW

- **Konsultacje z zainteresowanymi stronami**

Pomoc makrofinansowa stanowi integralną część międzynarodowego wsparcia na rzecz stabilizacji gospodarczej Republiki Mołdawii. Przygotowując niniejszy wniosek w sprawie pomocy makrofinansowej, służby Komisji kontaktowały się z MFW i Bankiem Światowym, które wprowadziły już duże programy finansowania i przygotowują nowe programy. Dnia 25 listopada 2021 r. Komisja zasięgnęła opinii Komitetu Ekonomiczno-Finansowego w składzie zastępców członków i uzyskała poparcie dla projektu wniosku. Komisja utrzymywała również regularne kontakty z mołdawskimi władzami.

- **Gromadzenie i wykorzystanie wiedzy eksperckiej**

Zgodnie z wymogami rozporządzenia finansowego, w kontekście pakietu pomocy makrofinansowej w związku z pandemią COVID-19 służby Komisji Europejskiej przeprowadziły ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i procedur administracyjnych w Mołdawii, by upewnić się, że obowiązujące procedury zarządzania pomocą, w tym pomocą makrofinansową, zapewniają odpowiednie gwarancje. W czerwcu 2020 r. otrzymano

sprawozdanie końcowe z oceny operacyjnej przygotowane przez firmę konsultingową. W sprawozdaniu odnotowano, że od czasu ostatniej oceny w 2015 r. osiągnięto wyraźne postępy w zakresie systemów zarządzania finansami publicznymi i innych obiegów środków finansowych oraz pozytywnie oceniono status obiegu środków finansowych i procedur w Mołdawii pod kątem planowanej operacji pomocy makrofinansowej. Rozwój sytuacji w tym obszarze będzie w dalszym ciągu uważnie monitorowany, także dzięki regularnym sprawozdaniom z postępów w realizacji reform w zarządzaniu finansami publicznymi przedstawianym przez delegaturę Unii w Kiszyniowie.

- **Ocena skutków**

Unijna pomoc makrofinansowa jest nadzwyczajnym instrumentem stosowanym w sytuacjach wyjątkowych, aby zaradzić poważnym trudnościom w zrównoważeniu bilansu płatniczego w państwach trzecich. W związku z tym niniejszy wniosek dotyczący pomocy makrofinansowej jest zwolniony z wymogu przeprowadzenia oceny skutków zgodnie z wytycznymi Komisji dotyczącymi lepszego stanowienia prawa (SWD(2015) 111 final), jako że należy szybko podjąć działania w sytuacji, która wymaga szybkiej reakcji.

W szerszym kontekście w swoich wnioskach dotyczących pomocy makrofinansowej Komisja wykorzystuje wyniki ocen *ex post* wcześniejszych operacji przeprowadzonych w sąsiedztwie UE. Nowa pomoc makrofinansowa i powiązany z nią program dostosowań i reform gospodarczych przyczynią się do częściowego zaspokojenia krótkoterminowych potrzeb finansowych Mołdawii, wspierając jednocześnie realizację działań politycznych służących poprawie średnioterminowej sytuacji bilansu płatniczego i finansów publicznych oraz wzmocnieniu trwałego wzrostu gospodarczego i uzupełniając w ten sposób program, który ma zostać przyjęty przez Radę Wykonawczą MFW. Wspomniane warunki dotyczące polityki powinny odnosić się do niektórych z podstawowych słabości gospodarki i systemu zarządzania gospodarką Mołdawii, które zostały zidentyfikowane na przestrzeni lat. Potencjalne obszary ustanawiania warunków mogłyby zasadniczo obejmować reformy zmierzające do wzmocnienia rządu sektorem finansowym, zarządzania finansami publicznymi, reformy sektora energii oraz towarzyszące im środki służące wzmocnieniu siatki bezpieczeństwa socjalnego, poprawie klimatu dla inwestycji i wspieraniu wdrażania układu dotyczącego DCFTA.

- **Prawa podstawowe**

Kraje objęte europejską polityką sąsiedztwa (EPS) kwalifikują się do pomocy makrofinansowej. Warunkiem wstępnym przyznania pomocy makrofinansowej jest respektowanie przez kwalifikujący się kraj skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.

Wyraźnym pozytywnym sygnałem jest odnowione zaangażowanie na rzecz reform w kluczowych obszarach, takich jak wymiar sprawiedliwości, dobre rządy, praworządność i walka z korupcją oraz silna wola polityczna nowych mołdawskich władz, które objęły urząd po lipcowych wyborach. Władze zobowiązały się do przeprowadzenia tych reform w sposób przejrzysty i zgodny ze standardami UE. Polityczny warunek wstępny, od którego uzależniony jest program pomocy makrofinansowej, uznaje się zatem za spełniony.

4. WPLYW NA BUDŻET

Przewiduje się, że proponowana operacja pomocy makrofinansowej dla Mołdawii w wysokości 150 mln EUR zostanie wypłacona w trzech równych transzach, które będą udostępniane w latach 2022–2024. Programowanie finansowe na lata 2022–2024 zezwala na

sfinansowanie komponentu w postaci dotacji w wysokości 30 mln EUR z budżetu dostępnego w ramach linii budżetowej 14 20 03 01 „Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej”. W przypadku komponentu pożyczkowego w wysokości 120 mln EUR, który wymaga utworzenia rezerwy na gwarancję na działania zewnętrzne na poziomie 9 %, rezerwa ta będzie podlegać programowaniu w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej (ISWMR) na łączną kwotę 10,8 mln EUR (linia budżetowa 14 02 01 70 „ISWMR – Tworzenie rezerw wspólnego funduszu rezerw”).

5. ELEMENTY FAKULTATYWNE

• Planu wdrożenia i monitorowanie, ocena i sprawozdania

Unia Europejska udostępni Mołdawii pomoc makrofinansową w łącznej kwocie 150 mln EUR, udzielaną w formie pożyczek średnio- i długoterminowych i obejmującą również komponent dotacji, które posłużą do pokrycia potrzeb Mołdawii w zakresie finansowania pozostających do zaspokojenia w latach 2022–2024. Pomoc ma zostać wypłacona w trzech transzach, wypłacanych w równej wysokości podczas okresu trwania pomocy makrofinansowej, pod warunkiem że środki z zakresu polityki powiązane z każdą transzą zostaną w pełni wdrożone w odpowiednim terminie.

Pomocą będzie zarządzać Komisja. W odniesieniu do pomocy zastosowanie mają szczegółowe przepisy dotyczące zapobiegania nadużyciom finansowym oraz innym nieprawidłowościom, zgodne z rozporządzeniem finansowym.

Komisja i władze Mołdawii uzgodnią protokół ustaleń określający środki w zakresie reformy strukturalnej związane z proponowaną operacją pomocy makrofinansowej, w tym harmonogram i kolejność działań. Ponadto, zgodnie ze zwyczajową praktyką w przypadku pomocy makrofinansowej, wypłaty środków będą uzależnione między innymi od zadowalających wyników przeglądów przewidzianych w programie MFW, a także od postępów we wdrażaniu układu o stowarzyszeniu między UE a Mołdawią i DCFTA. Komisja będzie ściśle współpracować z władzami w celu monitorowania postępów w realizacji działań w ramach polityki i warunków wstępnych, jak określono powyżej.

Wniosek

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY**w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii**

PARLAMENT EUROPEJSKI I RADA UNII EUROPEJSKIEJ,
uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, w szczególności jego art. 212,
uwzględniając wniosek Komisji Europejskiej,
po przekazaniu projektu aktu ustawodawczego parlamentom narodowym,
stanowiąc zgodnie ze zwykłą procedurą ustawodawczą,
a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Relacje między Unią Europejską („Unia”) a Republiką Mołdawii („Mołdawia”) w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa i Partnerstwa Wschodniego stale się rozwijają. Mołdawia przystąpiła do Partnerstwa Wschodniego Unii w 2009 r., po czym rozpoczęto negocjacje w sprawie układu o stowarzyszeniu między UE a Mołdawią. Przedmiotowy układ, obejmujący stopniowe wdrażanie pogłębionej i kompleksowej strefy wolnego handlu (DCFTA), został podpisany w czerwcu 2014 r. i wszedł w życie w dniu 1 lipca 2016 r.
- (2) Gospodarka Mołdawii poważnie ucierpiała wskutek związanej z pandemią COVID-19 recesji w 2020 r., długotrwałego impasu politycznego po wyborach prezydenckich z listopada 2020 r., a także niedawnego kryzysu energetycznego. Sytuacja ta przyczyniła się do znacznej luki w finansowaniu, pogarszającej się pozycji zewnętrznej i rosnących potrzeb fiskalnych Mołdawii.
- (3) Nowy rząd Mołdawii utworzony po wyborach w lipcu 2021 r. wykazał silne zaangażowanie na rzecz dalszych reform, realizując ambitny program pod nazwą „Dobra sytuacja w Mołdawii w latach 2021–2025”, w ramach którego skupił się na kluczowych obszarach polityki, w tym m.in. reformach sektora wymiaru sprawiedliwości, walce z korupcją, dobrych rządach i praworządności.
- (4) Dzięki odnowionemu zaangażowaniu na rzecz reform i silnej woli politycznej władze znacznie przyspieszyły wdrażanie reform, co umożliwiło też Mołdawii pomyślne zakończenie operacji pomocy makrofinansowej w związku z COVID-19¹, ponieważ zrealizowano wszystkie działania w zakresie reform uzgodnione z Unią w protokole ustaleń, z wyjątkiem jednego działania – dotyczącego odzyskiwania mienia – w odniesieniu do którego przyznano odstępstwo. Przed przyznaniem odstępstwa Komisja skonsultowała się z Komitetem Państw Członkowskich, który nie zgłosił żadnych zastrzeżeń.
- (5) Kiedy nastąpił impas w pracach nad przyjęciem wynegocjowanego w 2020 r. nowego programu MFW, Międzynarodowy Fundusz Walutowy („MFW”) powrócił do

¹ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/701 z dnia 25 maja 2020 r. w sprawie udzielenia pomocy makrofinansowej na rzecz partnerów objętych procesem rozszerzenia i polityką sąsiedztwa w kontekście pandemii COVID-19, Dz.U. L 165 z 27.5.2020, s. 31.

negocjacji z Mołdawią po wyborach z lipca 2021 r. i osiągnął porozumienie na szczeblu roboczym (w dniu 21 października 2021 r.) w sprawie Rozszerzonego Mechanizmu Kredytowego/instrumentu rozszerzonego wsparcia finansowego w wysokości 564 mln USD. Ten nowy program został przyjęty decyzją Rady Wykonawczej MFW [w dniu 20 grudnia 2021 r.]. Program ma na celu podtrzymanie ożywienia gospodarczego i uruchomienie ambitnego programu reform systemu rządów i instytucji, poprawę przejrzystości i rozliczalności, zwiększenie przewidywalności polityki publicznej, wzmocnienie instytucji finansowych i wspieranie deregulacji.

- (6) W związku z pogorszeniem sytuacji gospodarczej i perspektyw ekonomicznych Mołdawia wystąpiła o dodatkową pomoc makrofinansową z Unii w listopadzie 2021 r.
- (7) Indykatoryna alokacja środków Unii na rzecz Mołdawii w ramach Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa wynosi 518,15 mln EUR na lata 2014–2020 i obejmuje wsparcie budżetowe oraz pomoc techniczną. W jednolitych ramach wsparcia na lata 2014–2017 i 2017–2020 wskazano sektor mający priorytetowe znaczenie dla współpracy z Mołdawią finansowanej z Europejskiego Instrumentu Sąsiedztwa w poprzednim okresie budżetowym. Priorytety na lata 2021–2027 zostaną określone w nowym wieloletnim programie indykatorywnym, który przygotowano w ścisłym porozumieniu ze wszystkimi odpowiednimi zainteresowanymi stronami.
- (8) Jako że Mołdawia jest objęta europejską polityką sąsiedztwa, należy ją uznać za państwo kwalifikujące się do otrzymania pomocy makrofinansowej z Unii.
- (9) Unijna pomoc makrofinansowa powinna stanowić instrument finansowy stosowany w sytuacjach wyjątkowych, mający formę niewiązanego i nieukierunkowanego wsparcia bilansu płatniczego, służący zaspokojeniu pilnych potrzeb beneficjenta w zakresie finansowania zewnętrznego; pomoc ta powinna także stanowić podstawę realizacji programu dotyczącego polityki obejmującego solidne środki dostosowawcze i środki w zakresie reformy strukturalnej, które mają poprawić pozycję bilansu płatniczego w perspektywie krótkoterminowej.
- (10) Biorąc pod uwagę fakt, że w bilansie płatniczym Mołdawii utrzymuje się znaczna pozostająca do pokrycia luka w finansowaniu zewnętrznym, przekraczająca zasoby udostępnione przez MFW i inne instytucje wielostronne, unijną pomoc makrofinansową, która ma zostać przyznana Mołdawii, w obecnych nadzwyczajnych okolicznościach uznaje się za właściwą odpowiedź na wniosek tego państwa o wsparcie stabilizacji gospodarczej, w powiązaniu z programem MFW. Unijna pomoc makrofinansowa stanowiłaby wsparcie na rzecz stabilizacji gospodarczej i programu reform strukturalnych Mołdawii, ponieważ uzupełniałaby środki udostępnione w ramach porozumienia finansowego z MFW.
- (11) Celem unijnej pomocy makrofinansowej powinno być wspieranie przywrócenia dostępu Mołdawii do stabilnego finansowania zewnętrznego, a tym samym wsparcie jej gospodarczego i społecznego rozwoju.
- (12) Oczekuje się, że unijna pomoc makrofinansowa będzie funkcjonować równolegle do realizacji wypłat w ramach operacji wsparcia budżetowego z Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej ustanowionego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947².

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny

- (13) Kwota unijnej pomocy makrofinansowej ustalana jest w oparciu o kompletną ocenę ilościową pozostających do zaspokojenia potrzeb Mołdawii w zakresie finansowania zewnętrznego oraz uwzględnia jej zdolność do finansowania się z własnych zasobów, w szczególności z rezerw walutowych, którymi dysponuje. Unijna pomoc makrofinansowa powinna uzupełniać programy i zasoby udostępniane przez MFW i Bank Światowy. Przy ustalaniu kwoty pomocy uwzględnia się również spodziewane wkłady finansowe wielostronnych darczyńców i potrzebę zapewnienia sprawiedliwego podziału obciążeń między Unią a innymi darczyńcami, a także wcześniej uruchomione środki w ramach innych unijnych instrumentów finansowania zewnętrznego w Mołdawii oraz wartość dodaną ogólnego zaangażowania Unii.
- (14) Uwzględniając pozostające do zaspokojenia potrzeby Mołdawii w zakresie finansowania zewnętrznego, poziom rozwoju gospodarczego tego państwa mierzony za pomocą wskaźnika dochodu na jednego mieszkańca oraz wskaźnika ubóstwa, zdolność finansowania się Mołdawii za pomocą własnych zasobów, w szczególności z rezerw walutowych, którymi państwo to dysponuje, a także ocenę jej zdolności do spłaty w oparciu o analizę zdolności obsługi zadłużenia, część środków pomocowych powinna zostać udostępniona w formie dotacji.
- (15) Komisja powinna zapewnić zgodność prawną i merytoryczną unijnej pomocy makrofinansowej z głównymi zasadami i celami różnych obszarów działań zewnętrznych oraz innych stosownych polityk Unii, oraz ze środkami podejmowanymi w tych obszarach i w ramach tych polityk.
- (16) Celem unijnej pomocy makrofinansowej powinno być wspieranie polityki zewnętrznej Unii wobec Mołdawii. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny ściśle współpracować przez cały okres operacji pomocy makrofinansowej w celu koordynowania i zapewnienia spójności polityki zewnętrznej Unii.
- (17) Unijna pomoc makrofinansowa powinna wspierać zaangażowanie Mołdawii w przestrzeganie wartości podzielanych przez to państwo i Unię, w tym demokracji, praworządności, dobrych rządów, poszanowania praw człowieka, zrównoważonego rozwoju i ograniczania ubóstwa, a także zaangażowanie Mołdawii w przestrzeganie zasady otwartego, opartego na zasadach i uczciwego handlu.
- (18) Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej powinno być respektowanie przez Mołdawię skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka. Ponadto cele szczególne unijnej pomocy makrofinansowej powinny polegać na zwiększeniu efektywności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi, wzmocnieniu zarządzania sektorem finansowym w Mołdawii i nadzoru nad tym sektorem, a także wspieraniu reform strukturalnych przyczyniających się do trwałego wzrostu gospodarczego sprzyjającego włączeniu społecznemu, tworzeniu godnych miejsc pracy i konsolidacji fiskalnej. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych powinny regularnie monitorować zarówno spełnienie warunków wstępnych, jak i realizację tych celów.
- (19) W celu zapewnienia skutecznej ochrony interesów finansowych Unii związanych z unijną pomocą makrofinansową Mołdawia powinna wprowadzić stosowne środki w zakresie zapobiegania nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym

Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

nieprawidłowościom związanym z tą pomocą oraz w zakresie ich zwalczania. Należy również zapewnić przeprowadzanie kontroli przez Komisję i przez Trybunał Obrachunkowy.

- (20) Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej nie narusza uprawnień Parlamentu Europejskiego i Rady jako władzy budżetowej.
- (21) Kwoty pomocy makrofinansowej udzielanej w formie dotacji oraz kwoty przeznaczone na pomoc makrofinansową w formie pożyczek powinny odpowiadać środkom budżetowym przewidzianym w wieloletnich ramach finansowych.
- (22) Unijną pomocą makrofinansową powinna zarządzać Komisja. Aby zapewnić Parlamentowi Europejskiemu i Radzie możliwość śledzenia wykonania niniejszej decyzji, Komisja powinna regularnie informować wspomniane instytucje o rozwoju sytuacji w związku z pomocą i udostępniać im odpowiednie dokumenty.
- (23) W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonywania niniejszej decyzji należy powierzyć Komisji uprawnienia wykonawcze. Uprawnienia te powinny być wykonywane zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011³.
- (24) Unijna pomoc makrofinansowa powinna podlegać warunkom dotyczącym polityki gospodarczej, które mają zostać określone w protokole ustaleń. W celu zapewnienia jednolitych warunków wykonania i ze względu na skuteczność Komisja powinna być uprawniona do negocjowania tych warunków z władzami Mołdawii pod nadzorem komitetu przedstawicieli państw członkowskich zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 182/2011. Na mocy tego rozporządzenia procedura doradcza powinna, co do zasady, mieć zastosowanie we wszystkich przypadkach innych niż te określone we wspomnianym rozporządzeniu. Mając na uwadze potencjalnie duży wpływ pomocy w kwocie większej niż 90 mln EUR, w odniesieniu do takich operacji należy stosować procedurę sprawdzającą. Mając na uwadze kwotę unijnej pomocy makrofinansowej dla Mołdawii, w odniesieniu do przyjęcia protokołu ustaleń oraz do każdego zmniejszenia, zawieszenia lub anulowania pomocy powinna mieć zastosowanie procedura sprawdzająca,

PRZYJMUJĄ NINIEJSZĄ DECYZJĘ:

Artykuł 1

1. Unia udostępnia Mołdawii pomoc makrofinansową w maksymalnej kwocie 150 mln EUR („unijna pomoc makrofinansowa”) w celu wsparcia stabilizacji gospodarczej i programu znaczących reform w Mołdawii. Z tej maksymalnej kwoty nie więcej niż 120 mln EUR udostępnia się w formie pożyczek i nie więcej niż 30 mln EUR udostępnia się w formie dotacji. Przekazanie unijnej pomocy makrofinansowej następuje pod warunkiem zatwierdzenia przez Parlament Europejski i Radę budżetu Unii na odnośny rok. Pomoc przyczynia się do realizacji potrzeb Mołdawii w zakresie bilansu płatniczego określonych w programie MFW.
2. W celu sfinansowania komponentu pożyczkowego unijnej pomocy makrofinansowej Komisja jest upoważniona do pożyczania w imieniu Unii niezbędnych środków na

³ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 182/2011 z dnia 16 lutego 2011 r. ustanawiające przepisy i zasady ogólne dotyczące trybu kontroli przez państwa członkowskie wykonywania uprawnień wykonawczych przez Komisję (Dz.U. L 55 z 28.2.2011, s. 13).

rynkach kapitałowych lub od instytucji finansowych i do ich dalszego pożyczania Mołdawii. Maksymalny średni termin wymagalności pożyczek wynosi 15 lat.

3. Udostępnianiem unijnej pomocy makrofinansowej zarządza Komisja w sposób spójny z umowami lub ustaleniami między Międzynarodowym Funduszem Walutowym („MFW”) a Mołdawią oraz z głównymi zasadami i celami reform gospodarczych określonymi w układzie o stowarzyszeniu między UE a Mołdawią, obejmującym DCFTA, uzgodnionymi w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa.

Komisja regularnie informuje Parlament Europejski i Radę o postępach w udzielaniu unijnej pomocy makrofinansowej, w tym o wypłacie tej pomocy, i w stosownym terminie udostępnia tym instytucjom odpowiednie dokumenty.

4. Unijna pomoc makrofinansowa udostępniana jest na dwuipółletni okres, począwszy od pierwszego dnia po wejściu w życie protokołu ustaleń, o którym mowa w art. 3 ust. 1.
5. Jeżeli w okresie wypłacania unijnej pomocy makrofinansowej potrzeby finansowe Mołdawii znacznie się zmniejszą w stosunku do pierwotnych założeń, Komisja – działając zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2 – obniża wysokość takiej pomocy, zawiesza ją lub ją anuluje.

Artykuł 2

1. Warunkiem wstępnym przyznania unijnej pomocy makrofinansowej jest respektowanie przez Mołdawię skutecznych mechanizmów demokratycznych – w tym wielopartyjnego systemu parlamentarnego – i praworządności oraz gwarantowanie poszanowania praw człowieka.
2. Komisja i Europejska Służba Działań Zewnętrznych monitorują wypełnienie tego warunku wstępnego przez cały czas udzielania unijnej pomocy makrofinansowej.
3. Ust. 1 i 2 stosuje się zgodnie z decyzją Rady 2010/427/UE⁴.

Artykuł 3

1. Komisja, zgodnie z procedurą sprawdzającą, o której mowa w art. 7 ust. 2, uzgadnia z władzami Mołdawii jasno określone warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe, koncentrując się na reformach strukturalnych i zdrowych finansach publicznych, którym to warunkom ma podlegać unijna pomoc makrofinansowa i które mają zostać określone w protokole ustaleń („protokół ustaleń”) zawierającym harmonogram spełnienia tych warunków. Warunki dotyczące polityki gospodarczej oraz warunki finansowe określone w protokole ustaleń są zgodne z umowami lub ustaleniami, o których mowa w art. 1 ust. 3, w tym z programami w zakresie dostosowań makroekonomicznych i reform strukturalnych realizowanymi przez Mołdawię przy wsparciu MFW.
2. Warunki, o których mowa w ust. 1, w szczególności służą zwiększeniu skuteczności, przejrzystości i rozliczalności systemów zarządzania finansami publicznymi w Mołdawii, w tym w odniesieniu do wykorzystania unijnej pomocy makrofinansowej. Podczas opracowywania środków z zakresu polityki uwzględnia się również należycie postępy we wzajemnym otwieraniu rynku, rozwój opartego na

⁴ Decyzja Rady 2010/427/UE z dnia 26 lipca 2010 r. określająca organizację i zasady funkcjonowania Europejskiej Służby Działań Zewnętrznych (Dz.U. L 201 z 3.8.2010, s. 30).

zasadach i uczciwego handlu oraz inne priorytety w kontekście unijnej polityki zewnętrznej. Komisja regularnie monitoruje postępy w osiągnięciu tych celów.

3. Szczegółowe warunki finansowe unijnej pomocy makrofinansowej określone są w umowie pożyczki i umowie o udzielenie dotacji, które mają zostać zawarte między Komisją a Mołdawią.
4. Komisja ocenia w regularnych odstępach czasu, czy warunki określone w art. 4 ust. 3 są nadal spełniane, w tym czy polityka gospodarcza Mołdawii jest zgodna z celami unijnej pomocy makrofinansowej. Na potrzeby tej oceny Komisja działa w ścisłej współpracy z MFW i Bankiem Światowym oraz – jeżeli jest to konieczne – z Parlamentem Europejskim i Radą.

Artykuł 4

1. Z zastrzeżeniem warunków określonych w ust. 3 unijna pomoc makrofinansowa jest udostępniana przez Komisję w transzach, z których każda obejmuje pożyczkę i dotację. Wysokość każdej transzy określa się w protokole ustaleń, o którym mowa w art. 3.
2. Na kwoty unijnej pomocy makrofinansowej udzielanej w formie pożyczek są tworzone rezerwy, jeżeli jest to wymagane, zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2021/947.
3. O przekazaniu transz decyduje Komisja, przy czym jest to uzależnione od spełnienia następujących warunków:
 - a) warunku wstępnego określonego w art. 2;
 - b) udokumentowania stałych zadowalających postępów we wdrażaniu programu dotyczącego polityki, obejmującego solidne środki dostosowawcze oraz środki w zakresie reformy strukturalnej wspierane przez inne niż ostrożnościowe rozwiązania MFW w zakresie udzielania pożyczek;
 - c) zadowalającej realizacji warunków dotyczących polityki gospodarczej oraz warunków finansowych uzgodnionych w protokole ustaleń.

Wypłata drugiej transzy pożyczki następuje co do zasady nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty pierwszej transzy pożyczki. Wypłata trzeciej transzy pożyczki następuje co do zasady nie wcześniej niż po upływie trzech miesięcy od dnia wypłaty drugiej transzy pożyczki.

4. Jeżeli warunki, o których mowa w ust. 3, nie zostały spełnione, Komisja tymczasowo zawiesza lub anuluje wypłatę unijnej pomocy makrofinansowej. W takich przypadkach Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o przyczynach zawieszenia lub anulowania.
5. Unijna pomoc makrofinansowa jest wypłacana narodowemu bankowi Mołdawii. Środki finansowe Unii mogą zostać przekazane mołdawskiemu Ministerstwu Finansów jako beneficjentowi końcowemu, z zastrzeżeniem postanowień, które mają zostać uzgodnione w protokole ustaleń, w tym potwierdzenia pozostających do zaspokojenia budżetowych potrzeb finansowych.

Artykuł 5

1. Operacje zaciągania i udzielania pożyczek związane z komponentem pożyczkowym unijnej pomocy makrofinansowej przeprowadzane są w euro z tą samą datą waluty i nie angażują Unii w transformację terminów zapadalności ani nie narażają jej na żadne ryzyko walutowe lub ryzyko stopy procentowej ani na żadne inne ryzyko handlowe.
2. Jeżeli pozwalają na to okoliczności i jeżeli Mołdawia złoży stosowny wniosek, Komisja może podjąć kroki niezbędne do zapewnienia, aby w warunkach dotyczących udzielania pożyczki uwzględniona została klauzula wcześniejszej spłaty i aby odpowiadała jej odpowiednia klauzula w warunkach operacji zaciągania pożyczek.
3. Jeżeli okoliczności pozwalają na uzyskanie korzystniejszego oprocentowania udzielonej pożyczki i jeżeli Mołdawia złoży stosowny wniosek, Komisja może zdecydować o refinansowaniu całości lub części zaciągniętej pierwotnie pożyczki lub może zmienić odpowiednie warunki finansowe. Operacje refinansowania lub zmiany warunków pożyczki przeprowadzane są zgodnie z ust. 1 i 4 oraz nie skutkują przedłużeniem terminu wymagalności danej pożyczki ani zwiększeniem kwoty kapitału pozostającej do spłaty na dzień refinansowania lub zmiany warunków pożyczki.
4. Mołdawia pokrywa wszystkie koszty poniesione przez Unię, które mają związek z operacjami zaciągania i udzielania pożyczek na podstawie niniejszej decyzji.
5. Komisja informuje Parlament Europejski i Radę o rozwoju sytuacji w zakresie operacji, o których mowa w ust. 2 i 3.

Artykuł 6

1. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 1046/2018⁵.
2. Unijna pomoc makrofinansowa jest udzielana w ramach zarządzania bezpośredniego.
3. Umowa pożyczki i umowa o udzielenie dotacji, które mają zostać uzgodnione z władzami Mołdawii, zawierają postanowienia:
 - a) zapewniające, aby Mołdawia regularnie sprawdzała, czy środki finansowe pochodzące z budżetu Unii zostały właściwie wykorzystane, wprowadzała odpowiednie środki zapobiegające nieprawidłowościom i nadużyciom finansowym oraz, w razie konieczności, podejmowała działania prawne zmierzające do odzyskania wszelkich środków udostępnionych na mocy niniejszej decyzji, które zostały sprzeniewierzone;
 - b) zapewniające ochronę interesów finansowych Unii, w szczególności przewidujące wprowadzenie konkretnych środków związanych z zapobieganiem nadużyciom finansowym, korupcji i wszelkim innym nieprawidłowościom mającym wpływ na unijną pomoc makrofinansową, oraz ze zwalczaniem takich zjawisk, zgodnie z rozporządzeniem Rady (WE, Euratom) nr 2988/95⁶, rozporządzeniem Rady (WE,

⁵ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 1046/2018 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, a także uchylające rozporządzenie (WE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

⁶ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

Euratom) nr 2185/96⁷, rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013⁸ oraz, w przypadku państw członkowskich uczestniczących we wzmocnionej współpracy w odniesieniu do Prokuratury Europejskiej, rozporządzeniem Rady (UE) 2017/1939⁹. W tym celu Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) jest w szczególności wyraźnie upoważniony do prowadzenia dochodzeń, w tym zwłaszcza kontroli na miejscu i inspekcji, obejmujących czynności z zakresu kryminalistyki cyfrowej i przesłuchania; wyraźnie upoważniające Komisję lub jej przedstawicieli do przeprowadzania kontroli, w tym kontroli na miejscu i inspekcji;

- c) wyraźnie upoważniające Komisję i Trybunał Obrachunkowy do przeprowadzania – w okresie, na jaki została udostępniona unijna pomoc makrofinansowa, i po jego upływie – kontroli, w tym kontroli dokumentów i kontroli na miejscu, takich jak ocena operacyjna;
 - d) zapewniające, by Unia była uprawniona do żądania wcześniejszej spłaty pożyczki lub zwrotu pełnej kwoty dotacji, jeżeli stwierdzono, że w związku z zarządzaniem unijną pomocą finansową Mołdawia uczestniczyła w jakiegokolwiek czynności stanowiącej przykład nadużycia finansowego lub korupcji bądź w jakiegokolwiek innej nielegalnej działalności naruszającej interesy finansowe Unii;
 - e) zapewniające, aby wszystkie koszty poniesione przez Unię, które związane są z pomocą finansową, zostały pokryte przez Mołdawię.
4. Przed udzieleniem unijnej pomocy makrofinansowej Komisja ocenia w drodze oceny operacyjnej prawidłowość stosowanych przez Mołdawię uregulowań finansowych, procedur administracyjnych oraz wewnętrznych i zewnętrznych mechanizmów kontroli, które są istotne dla tej pomocy.

Artykuł 7

1. Komisję wspomaga komitet. Komitet ten jest komitetem w rozumieniu rozporządzenia (UE) nr 182/2011.
2. W przypadku odesłania do niniejszego ustępu stosuje się art. 5 rozporządzenia (UE) nr 182/2011.

Artykuł 8

1. Do dnia 30 czerwca każdego roku Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie na temat wykonania niniejszej decyzji w poprzednim roku, zawierające ocenę takiego wykonania. Sprawozdanie to zawiera:
 - a) analizę postępów poczynionych w realizacji unijnej pomocy makrofinansowej;

⁷ Rozporządzenie Rady (Euratom, WE) nr 2185/96 z dnia 11 listopada 1996 r. w sprawie kontroli na miejscu oraz inspekcji przeprowadzanych przez Komisję w celu ochrony interesów finansowych Wspólnot przed nadużyciami finansowymi i innymi nieprawidłowościami (Dz.U. L 292 z 15.11.1996, s. 2).

⁸ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁹ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

- b) ocenę sytuacji gospodarczej Mołdawii i jej perspektyw gospodarczych, a także ocenę postępów poczynionych we wdrażaniu środków z zakresu polityki, o których mowa w art. 3 ust. 1;
 - c) informacje o związku pomiędzy warunkami dotyczącymi polityki gospodarczej określonymi w protokole ustaleń, bieżącymi wynikami gospodarczymi i budżetowymi Mołdawii a decyzjami Komisji dotyczącymi wypłaty poszczególnych transz unijnej pomocy makrofinansowej.
2. Nie później niż dwa lata po upływie okresu, na jaki udostępniona została pomoc, o którym mowa w art. 1 ust. 4, Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i Radzie sprawozdanie z oceny *ex post* zawierające ocenę rezultatów i efektywności ukończonych działań w ramach unijnej pomocy makrofinansowej oraz zakresu, w jakim przyczyniły się one do osiągnięcia celów tej pomocy.

Artykuł 9

Niniejsza decyzja wchodzi w życie trzeciego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.

Sporządzono w Brukseli dnia [...] r.

W imieniu Parlamentu Europejskiego
Przewodniczący

W imieniu Rady
Przewodniczący

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

1.2. Obszary polityki, których dotyczy wnioski/inicjatywa

1.3. Wniosek/inicjatywa dotyczy:

1.4. Cel(e)

1.4.1. Cel(e) ogólny(e)

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

1.4.4. Wskaźniki dotyczące realizacji celów

1.5. Uzasadnienie wniosku/inicjatywy

1.5.1. Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy

1.5.2. Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

1.5.3. Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań

1.5.4. Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami

1.5.5. Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

1.7. Planowane tryby zarządzania

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli

2.2.2. Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia

2.2.3. Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

3.2.4. Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi

3.2.5. Udział osób trzecich w finansowaniu

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

OCENA SKUTKÓW FINANSOWYCH REGULACJI

1. STRUKTURA WNIOSKU/INICJATYWY

1.1. Tytuł wniosku/inicjatywy

Wniosek dotyczący decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie udzielenia dalszej pomocy makrofinansowej Republice Mołdawii

1.2. Obszary polityki w strukturze ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa¹⁰

Dziedzina polityki: Sprawy gospodarcze i finansowe

Działanie: Międzynarodowe kwestie gospodarcze i finansowe

1.3. Charakter wniosku/inicjatywy

☒ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **nowego działania będącego następstwem projektu pilotażowego/działania przygotowawczego**¹¹

☐ Wniosek/inicjatywa wiąże się z **przedłużeniem bieżącego działania**

☐ Wniosek/inicjatywa dotyczy **działania, które zostało przekształcone pod kątem nowego działania**

1.4. Cel(e)

1.4.1. Wieloletnie cele strategiczne Komisji wskazane we wniosku/inicjatywie

„Pobudzenie zatrudnienia, wzrostu i inwestycji: promowanie dobrobytu poza obszarem Unii Europejskiej”

1.4.2. Cel(e) szczegółowy(e)

Cel szczegółowy nr:

„Promowanie dobrobytu poza obszarem Unii Europejskiej”

Działania ABM/ABB, których dotyczy wniosek/inicjatywa

Działania DG ds. Gospodarczych i Finansowych związane z przedmiotową pomocą obejmują:

a) wspieranie stabilności makrofinansowej i reform pobudzających wzrost gospodarczy poza UE, w tym przez regularne dialogi gospodarcze z głównymi partnerami i udzielanie pomocy makrofinansowej; oraz

b) wspieranie procesu rozszerzenia i wdrażanie europejskiej polityki rozszerzenia i sąsiedztwa oraz innych priorytetów UE w państwach będących partnerami poprzez przeprowadzanie analizy ekonomicznej oraz udzielanie ocen i doradztwa w zakresie polityki.

1.4.3. Oczekiwane wyniki i wpływ

Należy wskazać, jakie efekty przyniesie wniosek/inicjatywa beneficjentom/grupie docelowej.

¹⁰ ABM: Activity Based Management – zarządzanie kosztami działań; ABB: Activity Based Budgeting – budżet zadaniowy.

¹¹ O którym mowa w art. 54 ust. 2 lit. a) lub b) rozporządzenia finansowego.

- Przyczynienie się do pokrywania potrzeb Mołdawii w zakresie finansowania zewnętrznego w kontekście znaczącego pogorszenia jej bilansu płatniczego ze względu na obecną pandemię COVID-19.
- Częściowe zaspokojenie budżetowych potrzeb finansowych partnera.
- Wsparcie wysiłków na rzecz konsolidacji budżetowej oraz zewnętrznej stabilizacji w ramach programu MFW.
- Wsparcie reform strukturalnych mających na celu poprawę ogólnego zarządzania makroekonomicznego, wzmocnienie zarządzania gospodarczego i zwiększenie przejrzystości oraz poprawę warunków sprzyjających trwałemu wzrostowi.

1.4.4. *Wskaźniki dotyczące realizacji celów*

Należy wskazać wskaźniki stosowane do monitorowania postępów i osiągnięć.

Władze Mołdawii będą zobowiązane do regularnego składania służbom Komisji sprawozdań dotyczących określonych wskaźników gospodarczych oraz do przedstawienia wyczerpującego sprawozdania dotyczącego spełnienia uzgodnionych warunków dotyczących polityki przed wypłatą wszystkich transz pomocy.

Po dokonanej w czerwcu 2020 r. ocenie operacyjnej obiegu środków finansowych oraz procedur administracyjnych w Mołdawii służby Komisji kontynuować będą monitorowanie zarządzania finansami publicznymi. Delegatury UE w państwach będących partnerami będą także składać regularne sprawozdania dotyczące kwestii istotnych z punktu widzenia monitorowania pomocy. Służby Komisji pozostaną w ścisłym kontakcie z MFW oraz Bankiem Światowym, by korzystać z wiedzy, jaką instytucje te dysponują dzięki działalności prowadzonej przez nie w odpowiednim państwie będącym partnerem.

W proponowanej decyzji przewiduje się coroczne sprawozdanie dla Rady i Parlamentu Europejskiego zawierające ocenę wdrożenia przedmiotowej operacji. Pomoc zostanie poddana niezależnej ocenie *ex post* w ciągu dwóch lat po upływie okresu wdrażania.

1.5. **Uzasadnienie wniosku/inicjatywy**

1.5.1. *Potrzeby, które należy zaspokoić w perspektywie krótko- lub długoterminowej, w tym szczegółowy terminarz przebiegu realizacji inicjatywy*

Wypłata pomocy będzie uzależniona od spełnienia politycznych warunków wstępnych oraz poczynienia zadowalających postępów w realizacji programu gospodarczego uzgodnionego przez Mołdawię i MFW, który został zatwierdzony przez radę [w dniu 20 grudnia 2021 r.], po zrealizowaniu przez władze mołdawskie kilku wcześniejszych działań. Ponadto Komisja uzgodni z władzami Mołdawii konkretne warunki dotyczące polityki wymienione w protokole ustaleń.

Pomoc ma zostać wypłacona w trzech transzach pożyczki. Zakłada się, że wypłata pierwszej transzy nastąpi w połowie 2022 r. Druga transza mogłaby zostać wypłacona na początku 2023 r., a trzecia transza – w późniejszych miesiącach tego roku albo w pierwszym półroczu 2024 r. pod warunkiem, że środki z zakresu polityki powiązane z każdą transzą zostaną terminowo wdrożone.

1.5.2. *Wartość dodana z tytułu zaangażowania Unii Europejskiej (może wynikać z różnych czynników, na przykład korzyści koordynacyjnych, pewności prawa, większej*

efektywności lub komplementarności). Na potrzeby tego punktu „wartość dodaną z tytułu zaangażowania Unii” należy rozumieć jako wartość wynikającą z unijnej interwencji, wykraczającą poza wartość, która zostałaby wytworzona przez same państwa członkowskie.

Instrument pomocy makrofinansowej opiera się na założeniach politycznych i ma na celu zaspokojenie krótko- i średnioterminowych potrzeb w zakresie finansowania zewnętrznego. W kontekście trwającej pandemii COVID-19 pomoc makrofinansowa pozwoli zapewnić władzom przestrzeń w polityce gospodarczej umożliwiającą wprowadzenie skutecznych działań gospodarczych w odpowiedzi na przedłużającą się pandemię. Pomagając partnerowi w przezwyciężeniu trudności gospodarczych spotęgowanych pandemią COVID-19, proponowana pomoc makrofinansowa przyczyni się do wsparcia stabilności makroekonomicznej i politycznej w państwach będących partnerami. Pomoc makrofinansowa uzupełni zasoby udostępnione przez międzynarodowe instytucje finansowe, dwustronnych darczyńców i inne instytucje finansowe UE. Dzięki temu przyczyni się do zwiększenia ogólnej skuteczności wsparcia finansowego udzielanego przez społeczność międzynarodową, jak również innej pomocy finansowej UE, w tym operacji wsparcia budżetowego.

Ponieważ program pomocy makrofinansowej zapewnia długoterminowe finansowanie na bardzo korzystnych warunkach, zazwyczaj lepszych niż warunki oferowane przez innych międzynarodowych lub dwustronnych darczyńców, spodziewane jest, że pomoże on rządowi w wykonywaniu budżetu bez odchyień fiskalnych oraz przyczyni się do stabilności długu.

Oprócz skutków finansowych proponowany program pomocy makrofinansowej wzmocni zaangażowanie rządów w realizację reform i ich dążenia do zacieśnienia stosunków z UE, znajdujące odzwierciedlenie w układzie o stowarzyszeniu, który wszedł w życie w 2016 r. Cel ten zostanie osiągnięty między innymi poprzez ustalenie odpowiednich warunków, od których będzie uzależniona wypłata pomocy. W szerszym kontekście program będzie sygnałem, że UE jest gotowa wspierać partnerów z jej wschodniego sąsiedztwa, w tym Mołdawię, w przypadku trudności gospodarczych.

1.5.3. *Główne wnioski wyciągnięte z podobnych działań*

Operacje pomocy makrofinansowej w państwach będących partnerami podlegają ocenie *ex post*. Na podstawie przeprowadzonych dotychczas ocen (zakończonych programów pomocy makrofinansowej) można stwierdzić, że operacje pomocy makrofinansowej przyczyniały się do poprawy stabilności zewnętrznej i stabilności makroekonomicznej oraz realizacji reform strukturalnych w państwie będącym partnerem, nawet jeśli ich oddziaływanie jest czasem umiarkowane i pośrednie. W większości przypadków operacje pomocy makrofinansowej miały pozytywny wpływ na bilans płatniczy w państwie będącym partnerem oraz umożliwiły złagodzenie ograniczeń budżetowych. Prowadziły one również do nieznacznie wyższego wzrostu gospodarczego.

1.5.4. *Spójność z wieloletnimi ramami finansowymi oraz możliwa synergia z innymi właściwymi instrumentami*

Zgodność z wieloletnimi ramami finansowymi

W wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 tworzenie rezerw na pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej będzie objęte gwarancją na działania zewnętrzne w ramach globalnego wymiaru Europy (Instrument Sąsiedztwa oraz

Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej). (Indykatywna) zdolność udzielania pożyczek przewidziana na potrzeby pomocy makrofinansowej jest wystarczająca do pokrycia przedmiotowej operacji, jak również innych operacji pomocy makrofinansowej, które są realizowane.

Możliwe synergie z innymi właściwymi instrumentami

UE jest jednym z głównych darczyńców Mołdawii, wspierając reformy gospodarcze, strukturalne i instytucjonalne, a także społeczeństwo obywatelskie w tym państwie. Wsparcie finansowe UE dla Mołdawii w latach 2014–2020 wyniosło 518,15 mln EUR (wieloletni program indykatywny na lata 2021–2027, który jest obecnie w przygotowaniu). W tym kontekście niniejszy program pomocy makrofinansowej uzupełnia inne unijne działania zewnętrzne lub instrumenty wykorzystywane do wspierania Mołdawii. Jest on również zgodny z nowym instrumentem „Globalny wymiar Europy” (Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej) oraz Instrumentem Pomocy Przedakcesyjnej (IPA-III) na lata 2021–2027.

Główna wartość dodana pomocy makrofinansowej w porównaniu z innymi instrumentami UE polegałaby na wsparciu tworzenia stabilnych ram makroekonomicznych, w tym poprzez przyczynienie się do zrównoważenia bilansu płatniczego i budżetu, oraz właściwych warunków ramowych dla reform strukturalnych. Pomoc makrofinansowa nie stanowi regularnej pomocy finansowej i jest wstrzymywana, gdy tylko sytuacja partnera pod względem finansowania zewnętrznego wraca na ścieżkę równowagi.

Pomoc makrofinansowa uzupełniałaby również interwencje podejmowane przez wspólnotę międzynarodową, w szczególności programy reform i dostosowań wspierane przez MFW i Bank Światowy.

1.5.5. *Ocena różnych dostępnych możliwości finansowania, w tym zakresu przegrupowania środków*

Dzięki wykorzystaniu pożyczek przedmiotowa operacja pomocy makrofinansowej zwiększa skuteczność budżetu UE poprzez efekt dźwigni i stanowi najbardziej oszczędne kosztowo rozwiązanie.

Komisja jest upoważniona do pożyczania środków na rynkach kapitałowych w imieniu zarówno Unii Europejskiej, jak i Euratomu, wykorzystując gwarancję budżetową UE. Celem jest uzyskanie na rynkach najniższego dostępnego oprocentowania pożyczek dzięki najwyższej pozycji kredytowej (rating AAA według agencji Fitch, Moody's i DBRS, AA według agencji S&P, wszystkie z perspektywą stabilną), jaką posiada UE/Euratom, a następnie dalsze pozyczenie tych środków kwalifikującym się pożyczkobiorcom w ramach europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej, pomocy dla bilansów płatniczych, pomocy makrofinansowej oraz projektów Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej. Operacja zaciągnięcia pożyczki i odpowiadająca jej operacja udzielenia pożyczki są realizowane jako operacje równoległe, dzięki czemu dla budżetu UE nie wiążą się one z jakimkolwiek ryzykiem stopy procentowej ani ryzykiem walutowym. Cel polegający na pozyskaniu środków finansowych po najlepszych dostępnych stopach dla operacji zaciągania i udzielania pożyczek został osiągnięty, ponieważ stopy te odpowiadają stopom uzyskanym przez instytucje partnerskie (EBI, europejski mechanizm stabilizacji finansowej i EMS).

1.6. Czas trwania i wpływ finansowy wniosku/inicjatywy

X Ograniczony czas trwania

- ☐ okres trwania od 2022 r. do 2024 r.
- ☐ Okres trwania wpływu finansowego: od 2022 r. do 2024 r. w odniesieniu do środków na zobowiązania oraz od 2022 r. do 2025 r. w odniesieniu do środków na płatności.

☐ Nieograniczony czas trwania

- Wprowadzenie w życie z okresem rozruchu od RRRR r. do RRRR r.,
- po którym następuje faza operacyjna.

1.7. Planowane tryby zarządzania¹²

X Bezpośrednie zarządzanie przez Komisję

- **X** w ramach jej służb, w tym za pośrednictwem jej pracowników w delegaturach Unii;
- ☐ przez agencje wykonawcze;

☐ Zarządzanie dzielone z państwami członkowskimi

☐ Zarządzanie pośrednie poprzez przekazanie zadań związanych z wykonaniem budżetu:

- ☐ państwom trzecim lub organom przez nie wyznaczonym;
- ☐ organizacjom międzynarodowym i ich agencjom (należy wyszczególnić);
- ☐ EBI oraz Europejskiemu Funduszowi Inwestycyjnemu;
- ☐ organom, o których mowa w art. 70 i 71 rozporządzenia finansowego;
- ☐ organom prawa publicznego;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu, które świadczą usługi użyteczności publicznej, o ile są im zapewnione odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ podmiotom podlegającym prawu prywatnemu państwa członkowskiego, którym powierzono realizację partnerstwa publiczno-prywatnego i zapewniono odpowiednie gwarancje finansowe;
- ☐ osobom odpowiedzialnym za wykonanie określonych działań w dziedzinie wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa na mocy tytułu V Traktatu o Unii Europejskiej oraz określonym we właściwym podstawowym akcie prawnym.
- *W przypadku wskazania więcej niż jednego trybu należy podać dodatkowe informacje w części „Uwagi”.*

Uwagi

--

¹² Wyjaśnienia dotyczące trybów zarządzania oraz odniesienia do rozporządzenia finansowego znajdują się na następującej stronie:
<https://myintracomm.ec.europa.eu/budgweb/EN/man/budgmanag/Pages/budgmanag.aspx>

2. ŚRODKI ZARZĄDZANIA

2.1. Zasady nadzoru i sprawozdawczości

Określić częstotliwość i warunki

Działania, które mają być finansowane na podstawie niniejszej decyzji, będą realizowane w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję z siedziby głównej oraz przy wsparciu delegatur Unii.

Niniejsza pomoc ma charakter makroekonomiczny i została dostosowana do programu wspieranego przez MFW. Monitorowanie działań przez służby Komisji będzie prowadzone na podstawie postępów w realizacji porozumienia z MFW oraz konkretnych środków reform, które zostaną uzgodnione z władzami partnerów w protokole ustaleń, z częstotliwością, która odpowiada liczbie transz (zob. również pkt 1.4.4).

2.2. System zarządzania i kontroli

2.2.1. *Uzasadnienie dla systemu zarządzania, mechanizmów finansowania wykonania, warunków płatności i proponowanej strategii kontroli*

Działania, które mają być finansowane na podstawie niniejszej decyzji, będą realizowane w ramach bezpośredniego zarządzania przez Komisję z siedziby głównej oraz przy wsparciu delegatur Unii.

Wyплаты pomocy makrofinansowej są uzależnione od pozytywnych wyników przeglądu i od spełnienia warunków powiązanych z każdą operacją. Wdrażanie warunków jest szczegółowo monitorowane przez Komisję w ścisłej koordynacji z delegaturami Unii.

2.2.2. *Informacje dotyczące zidentyfikowanego ryzyka i systemów kontroli wewnętrznej ustanowionych w celu jego ograniczenia*

Zidentyfikowane ryzyko

Z proponowanymi operacjami pomocy makrofinansowej wiąże się ryzyko o charakterze powierniczym, ryzyko związane z prowadzoną polityką gospodarczą, a także ogólne ryzyko polityczne.

Istnieje ryzyko, że pomoc makrofinansowa zostanie wykorzystana w nieuczciwy sposób. Ponieważ pomoc makrofinansowa nie jest przeznaczona na konkretne wydatki (w przeciwieństwie np. do finansowania typu *project finance*), ryzyko to jest powiązane z takimi czynnikami jak ogólna jakość systemów zarządzania w banku centralnym i Ministerstwie Finansów partnera, procedury administracyjne, funkcje kontroli i nadzoru, bezpieczeństwo systemów IT oraz odpowiednie możliwości w zakresie kontroli wewnętrznych i zewnętrznych.

Kolejne ryzyko wiąże się z faktem, że partner może nie być w stanie obsługiwać swoich zobowiązań finansowych wobec UE wynikających z pożyczek w ramach proponowanej pomocy makrofinansowej (ryzyko niewykonania zobowiązania / ryzyko kredytowe), co na przykład mogłoby być spowodowane dodatkowym znaczącym pogorszeniem się bilansu płatniczego i sytuacji budżetowej w tym państwie będącym partnerem.

Wewnętrzne systemy kontroli

Pomoc makrofinansowa będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego.

Ex ante: Przeprowadzona przez Komisję ocena systemu zarządzania i kontroli w kraju korzystającym. W przypadku każdego kraju korzystającego Komisja przeprowadza *ex ante* ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i środowiska kontroli, korzystając w razie potrzeby ze wsparcia technicznego konsultantów. W celu zapewnienia rozsądnego poziomu pewności w zakresie należytego zarządzania finansami przeprowadzane są analizy procedur księgowych, podziału obowiązków oraz wewnętrzny/zewnętrzny audyt banku centralnego i Ministerstwa Finansów. W przypadku stwierdzenia niedociągnięć są one uwzględniane przy określeniu warunków, które muszą zostać wdrożone przed wypłatą pomocy. W razie potrzeby wprowadza się również szczegółowe ustalenia dotyczące płatności (np. wyodrębnione rachunki).

Podczas realizacji: Kontrola przez Komisję okresowych deklaracji partnera. Płatność podlega (1) monitorowaniu przez pracowników DG ECFIN, w ścisłej koordynacji z delegaturami UE i zewnętrznymi zainteresowanymi stronami, takimi jak MFW, wdrożenia uzgodnionych warunków, oraz (2) normalnym procedurom kontroli przewidzianym w ramach obiegu środków finansowych (model 2) stosowanym w DG ECFIN, w tym sprawdzeniu przez jednostkę finansową spełnienia warunków związanych z wypłatą pomocy. Wypłata w ramach operacji pomocy makrofinansowej może podlegać dodatkowym niezależnym weryfikacjom *ex post* (kontrolom dokumentacji lub kontrolom na miejscu) przeprowadzanym przez zespół ds. kontroli *ex post* z danej DG. Takie weryfikacje mogą również zostać przeprowadzone na wniosek właściwego subdelegowanego urzędnika zatwierdzającego. W razie potrzeby można dokonać wstrzymania i zawieszenia płatności, korekt finansowych (wprowadzanych przez Komisję) i odzyskania środków (dotychczas nie dokonywano takich działań). Działania te są wyraźnie przewidziane w umowach w sprawie finansowania podpisanych z partnerami.

- 2.2.3. *Oszacowanie i uzasadnienie efektywności kosztowej kontroli (relacja kosztów kontroli do wartości zarządzanych funduszy powiązanych) oraz ocena prawdopodobnego ryzyka błędu (przy płatności i przy zamykaniu)*

Dzięki istniejącym systemom kontroli, takim jak oceny operacyjne *ex ante* lub oceny *ex post*, faktyczny poziom błędów w przypadku płatności w ramach pomocy makrofinansowej wyniósł 0 %. Nie są znane przypadki nadużyć finansowych, korupcji lub niezgodnych z prawem działań. Operacje pomocy makrofinansowej mają jasną logikę interwencji, która umożliwia Komisji ocenę ich skutków. Kontrole te umożliwiają potwierdzenie pewności oraz realizację celów i priorytetów politycznych.

2.3. Środki zapobiegania nadużyciom finansowym i nieprawidłowościom

Określić istniejące lub przewidywane środki zapobiegania i ochrony, np. ze strategii zwalczania nadużyć finansowych.

Aby ograniczyć ryzyko nieuczciwego wykorzystania, zostały i zostaną podjęte następujące działania:

Po pierwsze, umowa pożyczki będzie zawierała szereg postanowień dotyczących kontroli, zapobiegania nadużyciom finansowym, audytów oraz odzyskania środków

w przypadku nadużyć finansowych lub korupcji. Przewiduje się ponadto, że pomoc będzie podlegać konkretnym warunkom dotyczącym polityki, w tym warunkom w dziedzinie zarządzania finansami publicznymi, w celu zwiększenia efektywności, przejrzystości i rozliczalności. Kwota pomocy zostanie wpłacona na specjalne konto banku centralnego partnera.

Ponadto, zgodnie z wymogami rozporządzenia finansowego, służby Komisji Europejskiej przeprowadziły ocenę operacyjną obiegu środków finansowych i procedur administracyjnych w Mołdawii, by upewnić się, że obowiązujące procedury zarządzania pomocą, w tym pomocą makrofinansową, zapewniają odpowiednie gwarancje. Ocenę tą przeprowadzono w 2020 r. i obejmowała ona takie obszary jak: przygotowywanie i wykonanie budżetu, publiczna wewnętrzna kontrola finansowa, audyt wewnętrzny i zewnętrzny, zamówienia publiczne, środki pieniężne i zarządzanie długiem publicznym, a także niezależność banku centralnego. Rozwój sytuacji w tym obszarze będzie w dalszym ciągu uważnie monitorowany przez delegaturę Unii w odpowiednim państwie będącym partnerem. Komisja wykorzystuje także operacje wsparcia budżetowego, aby pomóc władzom odpowiedniego państwa będącego partnerem w poprawie systemów zarządzania finansami publicznymi, przy czym działania te są również intensywnie wspierane przez innych darczyńców.

Ponadto pomoc makrofinansowa będzie podlegać procedurom weryfikacji, kontroli i audytu, za które odpowiedzialna będzie Komisja, w tym Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF), oraz Trybunał Obrachunkowy, jak przewidziano w art. 129 rozporządzenia finansowego.

3. SZACUNKOWY WPLYW FINANSOWY WNIOSKU/INICJATYWY

3.1. Działy wieloletnich ram finansowych i linie budżetowe po stronie wydatków, na które wniosek/inicjatywa ma wpływ

- Istniejące linie budżetowe

Według działów wieloletnich ram finansowych i linii budżetowych

Dział wieloletnich ram finansowych	Linia budżetowa	Rodzaj środków	Wkład			
	Numer	Zróżn./niezróżn. ¹³	państw EFTA ¹⁴	krajów kandydujących ¹⁵	państw trzecich	w rozumieniu art. 21 ust. 2 lit. b) rozporządzenia finansowego
	14.02.01.70.06 [Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej – gwarancja na działania zewnętrzne]	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE
	14.20.03.01 [Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej]	Zróżn.	NIE	NIE	NIE	NIE

- Proponowane nowe linie budżetowe - Nie dotyczy

¹³ Środki zróżnicowane/środki niezróżnicowane

¹⁴ EFTA: Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu

¹⁵ Kraje kandydujące oraz w stosownych przypadkach potencjalne kraje kandydujące Bałkanów Zachodnich.

3.2. Szacunkowy wpływ finansowy wniosku na środki

3.2.1. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki operacyjne

- ☐ Wniosek/inicjatywa nie wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych
- **X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków operacyjnych, jak określono poniżej:**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Dział wieloletnich ram finansowych	6	Dział 6 – „Sąsiedztwo i świat”
---	----------	---------------------------------------

Dyrekcja Generalna: DG ECFIN			Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	OGÓŁEM
• Środki operacyjne								
Linia budżetowa ¹⁶	Środki na zobowiązania	(1a)		10,8				10,8
14.02.01.70.06 [Pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej – gwarancja na działania zewnętrzne]	Środki płatności	(2a)		10,8				10,8
Linia budżetowa	Środki na zobowiązania	(1b)		30				30
14.20.03.01 [Dotacje w ramach pomocy makrofinansowej]	Środki płatności	(2b)		20	10			30
Środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy ¹⁷								
Linia budżetowa		(3)					0,15	0,15
14.20.03.01								

¹⁶ Zgodnie z oficjalną nomenklaturą budżetową.

¹⁷ Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie realizacji programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

OGÓŁEM środki dla Dyrekcji Generalnej ECFIN	Środki na zobowiązania	=1a+1b +3		40,8			0,15	40,95
	Środki na płatności	=2a+2b +3		30,8	10		0,15	40,95
• OGÓŁEM środki operacyjne	Środki na zobowiązania	(4)		40,8				40,8
	Środki na płatności	(5)		30,8	10			40,8
• OGÓŁEM środki administracyjne finansowane ze środków przydzielonych na określone programy		(6)					0,15	0,15
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 6 wieloletnich ram finansowych	Środki na zobowiązania	=4+ 6		40,8			0,15	40,95
	Środki na płatności	=5+ 6		30,8	10		0,15	40,95

Jeżeli wpływ wniosku/inicjatywy nie ogranicza się do jednego działu operacyjnego, należy powtórzyć powyższą część: (w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku))

Dział wieloletnich ram finansowych	7	Dział 7 – „Europejska administracja publiczna”
---	---	---

Niniejszą część uzupełnia się przy użyciu „danych budżetowych o charakterze administracyjnym”, które należy najpierw wprowadzić do [załącznika do oceny skutków finansowych regulacji](#) (załącznika V do zasad wewnętrznych), przesyłanego do DECIDE w celu konsultacji między służbami.

Dyrekcja Generalna: DG ECFIN			Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	OGÓŁEM
Zasoby Ludzkie			0,034	0,044	0,022	0,011	0,011	0,122
Pozostałe wydatki administracyjne				0,020	0,010			0,030
OGÓŁEM środki na DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych	Środki		0,034	0,064	0,032	0,011	0,011	0,152
	(Środki na zobowiązania ogółem = środki na płatności ogółem)		0,034	0,064	0,032	0,011	0,011	0,152

			Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	OGÓŁEM
OGÓŁEM środki	Środki na zobowiązani	=4+ 6	0,034	30,864	10,032	0,011	0,161	41,102

na DZIAŁY 1 do 7 wieloletnich ram finansowych (kwota referencyjna)	a							
	Środki na płatności	=5+ 6	0,034	30,864	10,032	0,011	0,161	41,102

3.2.2. Przewidywany produkt finansowany ze środków operacyjnych

Środki na zobowiązania w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

Określić cele i produkty ↓		Rok 2021		Rok 2022		Rok 2023		Rok 2024		Rok 2025		OGÓŁEM	
	Rodzaj ¹⁸	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba	Koszt	Liczba ogółem	Koszt całkowity
CEL SZCZEGÓŁOWY nr 1 ¹⁹													
- Produkt 1	Wyплаты dotacji			1	20	2	10					3	30
- Produkt 2	Tworzenie rezerw na gwarancję na działania zewnętrzne			3	10,8							3	10,8
- Produkt 3	Ocena <i>ex post</i>									1	0,15	1	0,15
Cel szczegółowy nr 1 – suma częściowa		-	-	1	20	5	10	-	-	1	0,15	7	30,15
KOSZT OGÓŁEM		-	-	1	30,8	5	10	-	-	1	0,15	7	40,95

¹⁸ Produkty odnoszą się do produktów i usług, które zostaną zapewnione (np. liczba sfinansowanych wymian studentów, liczba kilometrów zbudowanych dróg itp.).

¹⁹ Zgodnie z opisem w pkt 1.4.2. „Cele szczegółowe ...”.

3.2.3. Podsumowanie szacunkowego wpływu na środki administracyjne

- **X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania środków administracyjnych, jak określono poniżej:**

w mln EUR (do trzech miejsc po przecinku)

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025	OGÓŁEM
--	-------------	-------------	-------------	-------------	-------------	--------

DZIAŁ 7 wieloletnich ram finansowych						
Zasoby ludzkie	0,033	0,069	0,041	0,003	0,025	0,171
Pozostałe wydatki administracyjne		0,020	0,010			0,030
Suma częściowa DZIAŁU 7 wieloletnich ram finansowych	0,033	0,089	0,051	0,003	0,025	0 201

Poza DZIAŁEM 7²⁰ wieloletnich ram finansowych						
Zasoby ludzkie						
Pozostałe wydatki administracyjne						
Suma częściowa poza DZIAŁEM 7 wieloletnich ram finansowych						

OGÓŁEM	0,033	0,089	0,051	0,003	0,025	0 201
---------------	-------	-------	-------	-------	-------	--------------

Potrzeby w zakresie środków na zasoby ludzkie i inne wydatki o charakterze administracyjnym zostaną pokryte z zasobów dyrekcji generalnej już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej.

²⁰

Wsparcie techniczne lub administracyjne oraz wydatki na wsparcie w zakresie wprowadzania w życie programów lub działań UE (dawne linie „BA”), pośrednie badania naukowe, bezpośrednie badania naukowe.

3.2.3.1. Szacowane zapotrzebowanie na zasoby ludzkie

- **X Wniosek/inicjatywa wiąże się z koniecznością wykorzystania zasobów ludzkich, jak określono poniżej:**

Wartości szacunkowe należy wyrazić w ekwiwalentach pełnego czasu pracy

	Rok 2021	Rok 2022	Rok 2023	Rok 2024	Rok 2025
	• Stanowiska przewidziane w planie zatrudnienia (stanowiska urzędników i pracowników zatrudnionych na czas określony)				
20 01 02 01 (w centrali i w biurach przedstawicielstw Komisji)	0,100	0,250	0,150	0,010	0,100
20 01 02 03 (w delegaturach)					
01 01 01 01 (pośrednie badania naukowe)					
01 01 01 11 (bezpośrednie badania naukowe)					
Inna linia budżetowa (określić)					
	• Personel zewnętrzny (w ekwiwalentach pełnego czasu pracy: EPC)²¹				
20 02 01 (CA, SNE, INT z globalnej koperty finansowej)	0,200	0,350	0,200	0,010	0,100
20 02 03 (CA, LA, SNE, INT i JPD w delegaturach)					
XX 01 xx yy zz²²	- w centrali				
	- w delegaturach				
01 01 01 02 (CA, SNE, INT – pośrednie badania naukowe)					
01 01 01 12 (CA, INT, SNE – bezpośrednie badania naukowe)					
Inna linia budżetowa (określić)					
OGÓŁEM	0,300	0,600	0,350	0,020	0,200

XX oznacza odpowiednią dziedzinę polityki lub odpowiedni tytuł w budżecie.

Potrzeby w zakresie zasobów ludzkich zostaną pokryte z zasobów DG już przydzielonych na zarządzanie tym działaniem lub przesuniętych w ramach dyrekcji generalnej, uzupełnionych w razie potrzeby wszelkimi dodatkowymi zasobami, które mogą zostać przydzielone zarządzającej dyrekcji generalnej w ramach procedury rocznego przydziału środków oraz w świetle istniejących ograniczeń budżetowych.

Opis zadań do wykonania:

Urzednicy i pracownicy zatrudnieni na czas określony	Dyrektor Dyrekcji D: Nadzorowanie operacji i zarządzanie nią, konsultacje z Radą i Parlamentem Europejskim w celu przyjęcia decyzji i zatwierdzenia protokołu ustaleń, negocjacje z władzami Mołdawii dotyczące protokołu ustaleń, sprawozdania z przeglądu, prowadzenie misji oraz ocena postępów w zakresie spełniania warunków. Kierownik działu/zastępca kierownika działu Dyrekcji D: Wspieranie dyrektora w zakresie zarządzania operacją, konsultacji z Radą i Parlamentem Europejskim w celu przyjęcia decyzji i zatwierdzenia protokołu ustaleń, negocjacji z władzami Mołdawii dotyczących protokołu ustaleń i umowy pożyczki (wraz z DG ds. Budżetu), weryfikacji sprawozdań oraz oceny postępów w zakresie wypełniania warunków. DG ds. Budżetu (działy E1 i E3 pod nadzorem dyrektora): Przygotowanie umowy
--	---

²¹ CA = personel kontraktowy; LA = personel miejscowy; SNE = oddelegowany ekspert krajowy; INT = personel tymczasowy; JPD = młodszy specjalista w delegaturze.

²² W ramach podpułapu na personel zewnętrzny ze środków operacyjnych (dawne linie „BA”).

	pożyczki, negocjowanie jej z władzami Mołdawii, przedłożenie jej do zatwierdzenia przez właściwe służby Komisji i podpisania przez obie strony. Działania następcze po wejściu w życie umowy pożyczki. Przygotowanie decyzji Komisji w sprawie transakcji zaciągania pożyczek, działania następcze po złożeniu wniosku(-ów) dotyczącego(-ych) finansowania, wybór banków, przygotowanie i realizacja transakcji finansowania i wypłat środków finansowania dla Mołdawii. Prowadzenie działań administracyjnych związanych ze spłatą pożyczki(-ek). Przygotowywanie odpowiednich sprawozdań z tych działań.
Personel zewnętrzny	Ekonomiści, sektor pomocy makrofinansowej (Dyrekcja D): Przygotowywanie decyzji i protokołu ustaleń, konsultacje z władzami oraz międzynarodowymi instytucjami finansowymi, odbywanie podróży służbowych w celu dokonywania przeglądów, przygotowywanie sprawozdań służb Komisji oraz procedur Komisji związanych z zarządzaniem pomocą, konsultacje z ekspertami zewnętrznymi dotyczące oceny operacyjnej i oceny <i>ex post</i> .

3.2.4. *Zgodność z obowiązującymi wieloletnimi ramami finansowymi*

Wniosek/inicjatywa:

- **X może zostać w pełni sfinansowany(a) przez przegrupowanie środków w ramach odpowiedniego działu wieloletnich ram finansowych (WRF).**

3.2.5. *Udział osób trzecich w finansowaniu*

Wniosek/inicjatywa:

- **X nie przewiduje współfinansowania ze strony osób trzecich**

3.3. Szacunkowy wpływ na dochody

- X Wniosek/inicjatywa nie ma wpływu finansowego na dochody.**